

Õppeaasta 2020/2021 oli kahtlemata keeruline aasta koolilõpetajatele ja eksamisooritajatele tingituna koroonaaegsest olukorrast. Erinev ei olnud see ka kutseõppe lõpetajatele-kutseeksami sooritajatele ja eksamite korraldajatele – koolidele ja kutse andjatele.

Kutseõppeasutused prognoosisid, et kutseõppe lõpetab kutseeksamiga 2020/2021. õppeaastal pea kaheksa tuhat õppurit. Tegelikult oli kutse taotlejaid seoses kutseõppe lõpetamisega pooleteise tuhande võrra vähem.

Õppurite kutsealaseid kompetentse hindas 45 konkursiga ja 11 konkursita (kutseõpet läbiviiv kool) kutse andjat. Kutseid, osakutseid ja spetsialiseerumisi, millele kutseeksameid tehti, oli 159.

Enim taotleti toitlustus- ja majutusteenindusala kutseid – 686 taotlejat, kus kutse andjaks on Eesti Hotellide ja Restoranide Liit. Toitlustus- ja majutusteenindusala kutsetele järgnesid ehituse oskustöölise kutseid 565 taotlejaga, kus kutse andja on Eesti Ehitusettevõtjate Liit, ja IT-süsteemide ja -teenuste ning tarkvaraarenduse kutseala kutseid 460 taotlejaga, kus kutse andja on BCS koolitus.

Tabelis 1 on välja toodud kümme suurima kutse taotlejate arvuga kutse andjat, positiivselt kutseeksami sooritanute arv ning kutseeksamite sooritamise protsent. Vaadates kõiki kutse andjaid kokku, siis keskmine kutseeksami sooritamise protsent oli 86%, mida saab lugeda väga heaks tulemuseks. Kõrge kutseeksami sooritamise protsendiga (100%) paistsid silma koolid kui kutse andjad, kuid nende kõrvale mahtusid sama tulemusega enam kui kümme konkursiga kutse andja õiguse saanud kutse andjat, nt Eesti Kosmeetikute Liit, Eesti Arhivaaride Ühing, Eesti Asfaldiliit jt.

Tabel 1. Kümme suurima kutse taotlejate arvuga kutse andjat

Kutse andja	Kutse taotlejate arv	Kutseeksami positiivselt sooritanute arv	Kutseeksami sooritamise %
Eesti Hotellide ja Restoranide Liit	686	646	94
Eesti Ehitusettevõtjate Liit	565	465	82
BCS Koolitus	460	275	60
Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon	424	418	99
Autokutseõppe Liit	363	218	60
Eesti Masinatööstuse Liit	362	283	78
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda	327	319	98
Eesti Elektritööde Ettevõtjate Liit	300	258	86
Eesti Tarneahelate Juhtimise Ühing	297	279	94
Eesti Leivaliit	275	272	99

Kui vaadelda kooli (Tabel 2), siis enim oli kutse taotlejaid Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus õppurite hulgas – 792, kellest 82% sooritas kutseeksami positiivselt. Ida-Virumaa kutsehariduskeskuse õppurite hulgas sooritati enim Noorem tarkvaraarendaja, tase 4 kutse kutseeksamit – 57-l korral. Sellele järgnesid Kondiiter, tase 4 ja Sisetööde elektrik, tase 4 kutsete kutseeksamid.

Ida-Virumaa Kutsehariduskeskusele järgnevad Tartu Kutsehariduskeskus, kus enim sooritati Kokk, tase 4 kutse kutseeksamit, ja Järvamaa Kutsehariduskeskus Puhastusteenindaja, tase 3 kutsega. Järvamaa Kutsehariduskeskus paistis seejuures silma ka kõrge kutseeksami sooritanute protsendiga – 89%.

Tabel 2. Kümme suurima kutse taotlejate arvuga kooli

Kool	Kutse taotlejate arv	Kutseeksami positiivselt sooritanute arv	Kutseeksami sooritamise %
Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus	792	646	82
Tartu Kutsehariduskeskus	712	597	84
Järvamaa Kutsehariduskeskus	465	414	89
Tallinna Tööstushariduskeskus	426	311	73
Valgamaa Kutseõppekeskus	397	363	91
Pärnumaa Kutsehariduskeskus	326	280	86
Haapsalu Kutsehariduskeskus	299	267	89
Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool	276	264	96
Kuussaare Ametikool	257	235	91
Tallinna Teeninduskool	250	244	98

Enim kutseeksami positiivselt sooritanuid oli nendes koolides, mis olid ise kutse andjateks, ning märkimist väärrib, et nende koolide kõik kutset taotlenud õppurid sooritasid edukalt kutseeksami. Nimetagem siinkohal H. Elleri nimeline Tartu Muusikakool, Tallinna Tervishoiu Kõrgkool, G. Otsa nimeline Tallinna Muusikakool. Madalaima, kuid siiski 74 ja kõrgema kutseeksami sooritamise protsendiga olid koolidest Tallinna Tööstushariduskeskuse, Vana-Vigala Teeninduskooli, Tallinna Lasnamäe Mehaanikakooli kutseeksamite sooritajad. Nendes koolides oli kutseeksami läbiviijateks konkursiga valitud kutse andjad.

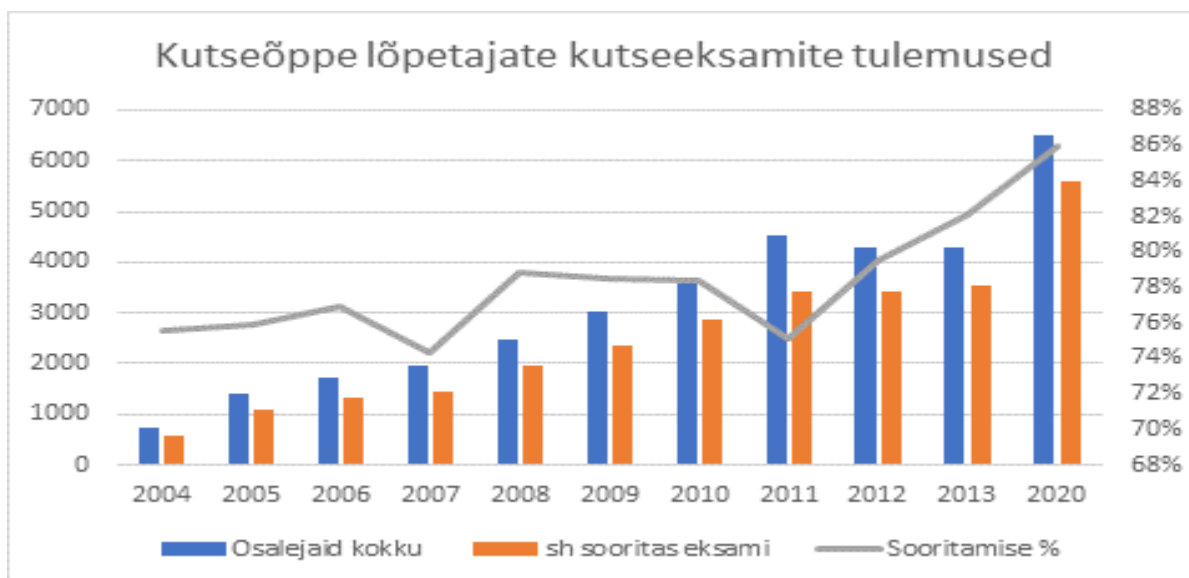
Tabelis 3 on enimtaotletud kümme kutset koos kutsetaotlejate ja kutseeksami edukalt sooritanute arvu ning protsendiga, millest populaarseim on koka kutse.

Tabelis 3. Kümme enimtaotletud kutset

Kutse	Kutse taotlejate arv	Kutseeksami positiivselt sooritanute arv	Kutseeksami sooritamise %
Kokk, tase 4	360	357	99
Hooldustöötaja, tase 4	280	280	100
IT-süsteemide noorempetsialist, tase 4	269	165	61
Lapsehoidja, tase 4	249	242	97
Puhastusteenindaja, tase 3	237	206	87
Mootorsõidukitehnik, tase 4	234	111	47
Tegevusjuhendaja, tase 4	206	205	100
Maaler, tase 4 esmane kutse	179	162	91
Raamatupidaja, tase 5	177	125	71
Noorem tarkvaraarendaja, tase 4	177	103	58

Vaadeldes kutsete kaupa, osutus õppuritele raskeimaks Teleoperaator, tase 4 kutse kutseeksami tegemine. Seda kutset taotles viis õppurit, kuid kellest ükski ei sooritanud kutseeksamit. Keerukateks osutusid ka kutseksamid Krohvija, tase 4 esmane, Elektroonikaseadme tehnik, tase 4, Kinnisvaraakler, tase 5 kutsetele. Samas on palju kutseid, kus eksami soorituse protsent oli 100%. Siinkohal võiks nimetada mõned neist: Laojuht, tase 5, Tegevusjuhendaja, tase 4, Kinnisvarahoidaja, tase 4, Kütte- ja jahutussüsteemide lukksepp, tase 4 esmane.

Oluline on ka märkida, et kutseõppe kutseksamiga lõpetanute arv on aastati oluliselt kasvanud, mida näitab allolev graafik.

Kokkuvõttes võib öelda, et positiivselt üllatas kutseeksamite sooritamise kõrge keskmine tulemus – 86% kutse taotlejatest sooritas eksami positiivselt, mida võib pidada väga heaks tulemuseks. Samas teeb muret mõne kutse kutseksami täielik ebaõnnestumine või madal positiivse sooritamise protsent.

Kutsekojale on kutseksami tulemuste andmed heaks sisendiks edasise töö kavandamisel kutse andjate ja kutseõppeasutustega. Kõrvutame saadud andmed 2020. aastal tehtud kutseõppe lõpetajate kutse andjate hulgas tehtud kutseeksamite hindamise kvaliteedi analüüsi tulemustega ning selgitame välja põhjused, millest tingituna on ühe või teise kutseksami soorituse tulemus kasin. Põhjused võivad peituda kooli õpetamise kvaliteedis, kutse andja töö kvaliteedis või veel kuskil mujal.

* Artiklis on tuginetud kutse andjate kutseksami kulude katmise taotlustes esitatud andmetele, mis võivad mõnevõrra erineda kutseregistri andmetest.

Autor: Maris Saarsalu, kutsesüsteemi koordinaator